N°. 96.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 2 DECEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten November.

De wetgevende vergadering heeft hare zitting van gisteren geheel gewijd aan de laatste behandeling van het ontwerp van wet tot wijziging der artikelen van het strafwetboek betrekkelijk de zamenspanningen van werklieden; welk ontwerp onveranderd is aangenomen. In die zitting zijn voorts twee voorstellen ingediend, strekkende om strafbepalingen daar te stellen tegen het tweegevecht. Bij eene wordt het tweegevecht in het algemeen verboden en bepaald dat degenen die zich in een tweegevecht mogt inlaten, voor den tijd van minstens één en hoogstens tien jaren van zijne burgerschapsregten ontzet zal worden. Het andere voorstel is meer regtstreeks tegen de leden der vergadering gerigt, en bepaalt dat elk lid hetwelk een ander tot een tweegevecht uitdaagt of eene uitdaging aanneemt, door de vergadering van de waardigheid van volksvertegenwoordiger vervallen verklaard zal worden, en gedurende een jaar niet weder verkiesbaar zal zijn.

Heden was aan de orde de derde overweging van het voorstel nopens de naturalisatie en het verblijf van vreemdelingen in Frankrijk. Zulks gaf tot belangrijke woordenwisselingen aanleiding over dit nieuwe constitutionnele regt van Frankrijk; een aanzienlijk gedeelte der Vergadering wenschte dat het regt, om vreemdelingen te naturaliseren, aan de Wetgevende Magt verbleef. Bij deze gelegenheid wilde men bepalen, op welk aandeel in het bewind de President der Republiek aanspraak heeft; algemeen erkende men dat hij slechts het werktuig der Vergadering is; maar hierover was men het niet eens, of de Vergadering alleen de volkssouvereiniteit vertegenwoordigd, dan wel of zij zulks met den President deelt. Hierin ligt de kiem van den strijd welke de Constitutie met zich voert, en welke eenmaal tot de omverwerping of geheele wijziging dier Constitutie zal leiden. — Door den Minister van Justitie is heden een wetsontwerp ingediend, waarbij de tentoonstelling van de namen der bij verstek veroordeelden wordt afgeschaft. Op verzoek van den Minister bewilligde de Vergadering in de spoedige behandeling van dit ontwerp. — Nog werd een brief medegedeeld van den gewezen Minister *Rulhières*, die verzoekt dat de rekeningen van zijn bestuur door eene Commissie zullen worden onderzocht; de brief werd aan de reeds vroeger benoemde commissie verzonden.

— Gisteren avond heeft de gewapende magt en de politie een huis in de Rue de Rumfort omsingeld en een vijftigtal personen van de hoogere klassen, allen tot de partij der legitimisten behoorende, die aldaar vergaderd waren, in hechtenis genomen en naar de gevangenis overgebragt. Onder hen bevonden zich een geestelijke en een officier van de voormalige koninklijke garde. Reeds in den morgen van den 27sten was het geregtelijk onderzoek begonnen en een aantal getuigen verhoord. Volgens de in omloop zijnde geruchten zouden deze inhechtenisnemingen in verband staan met de ontdekking van eene zamenzwering, hetzij tegen het leven van den President der republiek, hetzij alleen tot omverwerping van de tegenwoordige orde van zaken. Deze gebeurtenis heeft te Parijs natuurlijk veel opziens gebaard, en vooral bij de legitimisten groote verbittering verwekt.

In bijzondere brieven wordt de verwachting uitgedrukt dat dit voorval veel zal medewerken ter bevordering van eene vereeniging tusschen de legitimisten en de zoogenaamde roode republikeinen, waarvan zich in den laatsten tijd reeds eenige sporen hadden opgedaan, en die zich vooral bij de aanstaande verkiezingen zou openbaren. Bereids worden onderscheiden kies-districten genoemd, waar die beide partijen zich vereenigd zouden hebben om hunne candidaten boven die der gematigde partij te doen zegevieren. Aan den anderen kant maakt men uit den toon van den *Constitutionnel*, die sedert eenigen tijd voor den tolk der staatkunde van den President gehouden wordt, en uit eenige andere omstandigheden op, dat de President de fractie van de regter zijde der vergadering, waartoe de heeren *Odillon Barrot*, *Molé* en *de Broglie* behooren, naauwer aan zich tracht te verbinden, ten einde daardoor meer kracht te erlangen tegenover het verbond der beide uiterste partijen.

— Volgens het dagblad *Estafette* is de generaal *Randon* tot gezant der Republiek te St. Petersburg, en de generaal *Vaillant* tot gezant te Weenen benoemd. Ook wordt van de generaals *Magnan* en *Fabvier* voor die beide diplomatieke posten gesproken.

— Eenige houders van 4 en 5 percents Spaansche fondsen hebben aan de regering van Spanje een geschrift gerigt, om er op aan te dringen, dat het budget eene bepaalde som aanwijze voor interest-betaling. Het ministerie schijnt besloten pogingen in het werk te stellen om dezen eisch in te willigen, ofschoon zulks bij den tegenwoordigen staat der schatkist zeer moeijelijk is.

Van den 29sten.

De wetgevende vergadering heeft in de zitting van heden eene aanmerkelijke verbetering gebragt in de bestaande bepalingen betrekkelijk de algemeene verkiezingen. Op voorstel van den heer *Fouquier d'Herouel*, zullen voortaan de algemeene departementale raden de verkiezingen in zoo vele gemeenten van een kanton als er zijn, kunnen doen plaats hebben, mits zij eene bevolking van 500 zielen houden. Te vergeefs verzette de generaal *Cavaignac* zich tegen deze nieuwe bepaling, als volgens hem inbreuk makende op de constitutie.

Een voorstel van den heer *Charras* om de diamanten der voormalige Fransche kroon te verkoopen, heeft de vergadering niet in overweging willen nemen.

Het rapport op het ontwerp om de belasting op de dranken te behouden is op het bureau nedergelegd, zoo dat die belangrijke kwestie nu spoedig zal beslecht worden.

Door het lid *Prudhomme* is een voorstel gedaan om de openbare renten met eene jaarlijksche belasting van 6 pCt. te bezwaren, te beginnen met 1 Januarij aanstaande.

— De heer *Lamartine* heeft in het *Journal du Loiret* een brief geschreven, waarin hij zegt voornemens te zijn, uit hoofde van den staat zijner gezondheid en zijner bijzondere omstandigheden, zijne demisiie als lid der wetgevende vergadering te geven.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 57; 5 pCt. 89,70; Rom. Leening 81.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten November.

De tijding dat de Oostenrijksche regering te Berlijn tegen het bijeenroepen van den Klein-Duischen rijksdag geprotesteerd zou hebben, wordt door het Pruissche regeringsblad volgenderwijze tegengesproken: „De *Kölnische Zeitung* [illegible] voor eenige dagen een formeel protest tegen het bijeenroepen van het parlement ingediend en met eene gewapende tusschenkomst gedreigd zou hebben. Wij zijn tot de verklaring gemagtigd, dat geen zoodanig protest, zoo min met als zonder bedreiging, ingediend is. Even weinig kan dus ook, hetgeen de *Köllnische Zeitung* insgelijks beweert te weten, een antwoord daarop reeds afgezonden zijn."

— Men vleit zich nu met eene minnelijke vereffening der zaken van Sleeswijk-Holstein. De pogingen der heeren *von Liliencron* en *Blome* van Falkenberg, namens het Stadhouderschap, op aanzoek van Pruissen, te Kopenhagen aangewend, zijn, naar verzekerd wordt reeds van aanvankelijk goed gevolg geweest. De Deensche Regering heeft verlangd de wenschen van de inwoners der Hertogdommen in bijzonderheden te kennen, en scheen niet ongenegen onmiddellijke onderhandelingen met het Stadhouderschap aan te knoopen.

— Het Pruissische regeringsblad van den 29sten November maakt de koninklijke verordening van den 26sten bekend, waarbij het werk der verkiezingen voor het volkshuis van den Duitschen Rijksdag, voor zoo veel Pruissen betreft, geregeld wordt.

De verkiezingen moeten den 31sten Januarij plaats hebben. De verdeeling over de provinciën is deze: Pruissen 25, Posen 11, Brandenburg 21, Pommeren 12, Silezie 31, Saksen 17, Westphalen 14, en de Rijn-provinciën 27, te zamen 158 leden.

— Z. M. de Keizer van Oostenrijk is den 24sten November uit Praag te Linz aangekomen en werd in den avond van den 25sten te Weenen terugverwacht.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 1sten December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Donderdag is ingekomen, eene Koninklijke boodschap ten geleide van een wets-ontwerp tot verhooging der begrooting over 1849 van de departementen van Marine en Oorlog, ter zake van den aankoop van nieuwe oorlogsmiddelen, met daarbij behoorende memorie van toelichting.

Aan de Vergadering is kennis gegeven dat door de afdeelingen tot hare rapporteurs benoemd zijn:

voor het wets-ontwerp tot vaststelling van het brievenport en tot regeling der aangelegenheden van de brievenposterij, de heeren: *Godefroi*, *Borret*, *Slicher van Domburg*, *Groen van Prinsterer* en *Meeussen*;

voor het wets-ontwerp houdende nadere bepalingen omtrent het opgeheven fonds voor de proceskosten, de heeren: *Dirks*, *Backer*, *van Voorst*, *van der Linden* en *Engelen*, en

voor het wets-ontwerp tot vaststelling der begrooting voor de Algemeene Lands-drukkerij voor 1850, en aanwijzing van middelen tot dekking dier uitgaven, de heeren: *van Heloma*, *Smit*, *de Moraaz*, *van der Linden* en *Engelen*.

De Commissie van Rapportenrs voor het wets-ontwerp omtrent den overgang in werkelijke schuld van uitgestelde schuld en kansbiljetten, heeft haar algemeen verslag uitgebragt. De beraadslagingen over dat wets-ontwerp zijn bepaald op Maandag den 3den December aanstaande, des morgens ten 11 ure.

Ten slotte heeft de Commissie voor de verzoekschriften verscheidene verslagen uitgebragt, met welker conclusiën de Vergadering zich achtereenvolgende heeft vereenigd.

— Het *Staatsblad* n°. 60 houdt een besluit van den 22sten ll. houdende wijziging van den loop der heerebaan langs het kantoor Arcen (Limburg).

— Bij Koninklijk besluit van den 27sten ll. zijn tot leden der staatscommissie voor het onderzoek der rekeningen over 1848, aantoonende de hoegrootheid der koloniale remisis, in goederen en geld, en het gebruik daarvan gemaakt, benoemd de heeren: *H. van Beeck Vollenhoven* en *M. A. F. H. Hoffman*, leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; *E. C. U. van Doorn* en mr. *A. J. Duijmaer van Twist*, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; mr. *R.* baron *van Breugel* en jhr. mr. *H. L. Wichers*, leden van den Raad van State; *G. S. G.* baron *van Fridagh* en *J. P. van Mansfeld*, leden van de Algemeene Rekenkamer.

De commissie zal als secretaris worden bijgestaan door den heer *A. L. Weddik*, waarnemend secretaris-generaal bij het Ministerie van Koloniën.

— Zijne Majesteit heeft bij onderscheidene besluiten goedgevonden: 1°. aan den luitenant-kolonel *G. E. Muller*, chef van den staf der 1ste divisie infanterie, op het daartoe door hem gedaan verzoek, onder toekenning van den rang van kolonel, het pensioen te verleenen, en 2°. te benoemen: bij den generalen staf, tot majoor, den kapitein der 1ste klasse *G. Schuurman*, en tot kapitein van de 3de klasse, bij anciënneteit, den 1sten luitenant *L. J. S. von Motz*, beiden van den generalen staf; tot kapitein, den 1sten luitenant *E. van Bart*, magazijnmeester der artillerie van de 2de klasse te Vlissingen; tot 1sten luitenant: de 2de luitenants *S. Bos*, en *J. N. de Roo*, magazijnmeesters der artillerie van de 3de klasse, de eerstgemelde bij de artillerie-stapel- en constructie-magazijnen en de laatstgemelde te Heusden; tot officier van gezondheid der 3de klasse, den bezoldigden kweekeling der 1ste klasse *J. van der Scheer*, van 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen.

— Bij Zijner Majesteit besluit van den 27sten November jl., n°. 67, is de kapitein ter zee *H. H. T. Coops*, kommandant der zeemagt in de monden van de Maas en Goedereede, met ingang van den 1sten dezer, tijdelijk benoemd tot directeur en kommandant der marine te Vlissingen, en met dien datum het bevel over de zeemagt in de monden van de Maas en Goedereede, ter vervanging van dien hoofd-officier, opgedragen aan den kapitein ter zee *D. J.* baron *Rengers*; terwijl het wijders Zijne Majesteit heeft behaagd bij Hoogstdeszelfs besluit van den 28sten November jl., n°. 43, den kapitein ter zee *J. Boelen Jz.*, inspecteur over het loodswezen enz., met den laatsten December aanstaande onder genot van pensioen, op zijn verzoek eervol uit het korps officieren der Nederlandsche marine en uit zijne voorschreven betrekking te ontslaan, onder toekenning van den titulairen rang van schout-bij-nacht, zonder bezwaar van 's Rijks schatkist en met vergunning om de active uniform der zee-officieren te mogen blijven dragen.

— Naar men verneemt zullen, met 1 Januarij eerstkomende, de betrekkingen van controleurs voor het werk der veenderijen opgeheven, en de bemoeijenissen, daaraan verbonden, aan de gewone controleurs der middelen in de ressorten, alwaar de veenderijen aanwezig zijn, opgedragen worden.

— Volgens eene aanschrijving van het ministerie van binnenlandsche zaken, zullen met 1 Januarij 1850 de districts-commissarissen van Gouvernementswege ophouden, terwijl het aan de gewestelijke besturen wordt overgelaten, indien tot derzelver behoud *noodzakelijkheid* bestaat, voor te dragen die ambtenaren uit de provinciale fondsen te bezoldigen.

— De Minister van Finantien, in aanmerking nemende dat er steeds een groot aantal brieven, hestemd voor Nederlandsch Indië, in de brievenbussen der postkantoren worden gevonden, omtrent welke het twijfelachtig is of de afzenders verlangen dat dezelve met de Overlandpost, dan wel met bijzondere scheepsgelegenheden worden geëxpediëerd, aan alle belanghebbenden herinnerd dat er, ingevolge vroegere aankondigingen, geene andere brieven met de Overlandpost, het zij over Soutbampton, het zij over Marseille, worden verzonden, dan de zoodanige waarop die wijze van expeditie uitdrukkelijk vermeld staat, of ten minste door de eene of andere bijvoeging op het adres aangewezen wordt; terwijl daarentegen alle brieven, waarop geenerhande vermelding van dien aard voorkomt, bij uitsluiting met een eerst vertrekkend schip uit eene Nederlandsche zeehaven worden verzonden.

— De inspecteur-generaal van den geneeskundigen dienst der land- en zeemagt heeft alle genees- en heelkundigen, Nederlanders van geboorte, die genegen zijn, zich als officier van gezondheid der 3de klasse voor den militairen geneeskundigen dienst der landmagt in de Westindiën te verbinden, verwittigd, dat zij zich, bij verzoekschrift, op zegel geschreven en portvrij in te zenden, en, na daarop bekomen antwoord, in persoon bij hem inspecteur-generaal, aan zijn bureau te 's Gravenhage, in het lokaal des magazijns van geneesmiddelen, Voorhout, wijk I, n°. 327, behooren aan te melden, met overlegging der bewijzen, in de *Staats-Courant* van den 28sten dezer omschreven.

— Bij Koninklijk besluit van den 26 dezer is aan den heer *F. K. A. de Clermont*, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van ontvanger der registratie te Roermond.

Bij besluit van dezelfde dagteekening heeft Zijne Majesteit goedgevonden de onlangs onder de benaming van *Nederlandsche maatschappij tot bevordering der geneeskunst* opgerigte Vereeniging te erkennen als zedelijk ligchaam.

— Uit het verslag der Commissie van rapporteurs over de Staatsbegrooting van 1850 blijkt dat, in al de Afdeelingen, met het oog op den buitengewonen toestand, waarin zoowel de Kamer als het Ministerie zich met opzigt tot de tegenwoordige begrootingswetten bevindt, zeer vele leden zich geneigd betoond hebben om de aanhangige Staatsbegrooting eenigermate als eene *crediet-wet* voor één jaar te beschouwen. Uit het toestaan der aangevraagde posten van uitgave zou dus geenszins af te leiden zijn, dat men die onveranderd voor een geheel jaar bestendig wenscht te zien, of aan de instellingen, waartoe zij betrekking hebben, onvoorwaardelijk zijn zegel hecht. Integendeel sprak men de overtuiging uit, dat de Regering hare roeping niet begrijpen zou, indien zij gedurende de werking der vast te stellen begrooting niet alle mogelijke krachten inspande om 's Rijks uitgaven beter en op een spaarzamer voet te regelen, en den invloed dier betere regeling, voor zoo ver dit mogelijk is, nog in den loop van het aanstaande jaar te doen gevoelen. Andere leden echter verlangden de indiening eener eigenlijke crediet-wet, voor drie of hoogstens zes maanden.

Vrij algemeen heeft men gemeend de aandacht der Regering ernstig te moeten vestigen op de noodzakelijkheid van het voordragen der beide wetten, die aan de voorschriften van art. 41, en van art. 36 en 37 der Grondwet uitvoering zouden geven. Eene tweede uitzondering heeft men gemeend te moeten maken met opzigt tot de nieuwe organieke wet betrekkelijk het finantieel beheer, die het uitvloeisel moet zijn van art. 122 der Grondwet.

Sommige leden hebben het verlangen geuit, met de denkwijze van het Bestuur bekend gemaakt te worden omtrent gewigtige bezuinigingen in de uitgaven voor de Departementen van Marine en Oorlog, die, volgens de begrooting, zoo als zij daar ligt, niet zouden worden ingevoerd. Zij doelden daarbij op de opheffing van een of meer der maritime etablissementen, en op de slechting van vestingen, ten gevolge van het aannemen van een ander verdedigingsstelsel. De bedoelde leden waren van gevoelen dat de tegenwoordige Ministers, al ware het dan slechts voorloopig, zich reeds over deze belangrijke punten hadden kunnen uitlaten. Algemeen heeft men gemeend, hier de verevening met Luxemburg, waaromtrent reeds zoo dikwijls toezeggingen zijn gedaan, in herinnering te moeten brengen.

— Uit Tilburg verneemt men dat de heer *J. M. Aarts*, tot dusverre kassier, is benoemd tot directeur van het particulier domein van wijlen Z. M. Koning *Willem II*, te Tilburg en omstreken, en zulks in vervanging van den heer *H. B. Beckers*, welke voor die betrekking bedankt heeft.

— In den avond van den 27sten heeft in de te Zwijndrecht gelegen fabriek der Nederlandsche maatschappij ter vervaardiging van vensterglas een droevig ongeluk plaats gehad. De schoorsteen van het gebouw is ingestort en zijn door dit ongeval zes personen in meerdere of mindere mate gekwetst. Een derzelven is naar het gasthuis te Dordrecht vervoerd.

— In den vroegen morgen van den 29. November, bevond men dat de deuren der schuur, toebehoorende aan de Weduwe *Johanna Potters*, openstonden, zonder dat aan dezelve eenige braak was te bespeuren, terwijl er twee mudden ongezuiverde haver was ontvreemd van den hoop liggende op den dorschvloer. Digt bij de schuur, hebben de dieven, welke onbekend zijn gebleven, den haver van het kaf gezuiverd.

In het *Rapport der Commissie* nopens het Hooger Onderwijs wordt, na den aanloop, des Konings aandacht achtereenvolgens gevestigd: 1°. op den tegenwoordigen toestand van het Hooger Onderwijs hier te Lande; 2°. op de gebreken die, naar het oordeel der Commissie, daarin zigtbaar zijn, en de oorzaken, die daartoe aanleiding hebben gegeven, en 3°. op de middelen, die, behalve eene doelmatige wet op het Hooger Onderwijs zelf, zouden kunnen worden aangewend om eene behoorlijke Akademische vorming en ontwikkeling der studerende jongelingschap te verzekeren.

I. De toestand der Latijnsche scholen was, terwijl, vooral na 1806, het Lager Onderwijs met reuzenschreden vooruitging, in vele opzigten gebrekkig gebleven. Door het besluit van 2 Augustus 1815, met de latere bijvoegselen en veranderingen, trachtte men daarin eene geheele hervorming te brengen. De gevolgen dier verordeningen zijn over het algemeen als gelukkig te kenmerken. Slapheid en toegevendheid verijdelden nogtans vele gunstige verwachtingen; bragten niet zelden onbekwame knapen op de Latijnsche scholen, onbekwame jongelingen aan de Hoogeschool, onbekwame mannen in de rij der leeraren over. Gebrek aan behoorlijk verband tusschen Lager, Middelbaar en Hooger Onderwijs, deed zich ook hier nadeelig gevoelen.

Na de herstelling onzer nationale onafhankelijkheid was eene der eerste zorgen van den Souvereinen Vorst de organisatie van het Hooger Onderwijs op vaste grondslagen te regelen; het reeds vermeld besluit van 2 Augustus 1815 bragt die organisatie tot stand. (De daaruit ontstane veranderingen worden in het Rapport uitvoerig behandeld.) Inmiddels bleven de toen in werking gebragte verordeningen aan niet weinige mishagen, en de Regering zelve achtte een nader onderzoek noodig, ten einde naar bevind van zaken te wijzigen. Den 13 April 1828 werd eene speciale Commissie bijeengeroepen, wier beschouwingen in een uitvoerig rapport vervat zijn; maar noch haar arbeid, noch de adviezen der Curatoren en Senatoren van onderscheidene Universiteiten, hebben eenige wijzigingen in de bestaande reglementen ten gevolge gehad.

Na de afscheiding van België bleef men hier op bezuiniging, ook in de kosten voor het Onderwijs, aandringen. Andermaal werd, bij besluit van 15 Junij 1836, eene Staats-Commissie bijeengeroepen, om den Koning hare gedachten omtrent sommige ontwerpen van besparing mede te deelen. De vraag of de opheffing van eene der Hoogescholen spoedig tot eenige noemenswaardige vermindering in 's Rijks uitgaven zou kunnen leiden, zonder kwetsing van wetenschappelijke of andere gewigtige belangen, viel ook toen, gelijk vroeger, ontkennend uit; maar in andere opzigten werden bezuinigingen voorgesteld en goedgekeurd, door vermindering der jaarlijks uit te schrijven prijsvragen, de beperking van het aantal beurzen, enz.

Dit gedeelte van het rapport leidt tot het besluit, dat al de gebreken die het Hooger Onderwijs aankleven geenszins alleen in uiterlijke omstandigheden moeten gezocht worden, maar dat de inwendige toestand der Universiteiten hervorming behoeft.

II. Naar het oordeel der Commissie zijn de gebreken, in den toestand van het Hooger Onderwijs zigtbaar, de volgende: *a*. De vereeniging van Gymnasiaal en Akademisch Onderwijs in het begrip van Hooger Onderwijs.

b. Gemis van voldoende voorbereiding der jongelieden op de Gymnasia of door bijzonder onderwijs. *c.* Onvolledigheid van het onderwijs op de Hoogeschool. *d.* Het stelsel van dwangstudie bij het besluit van 2 Augustus 1815 ingevoerd. *e.* Het stelsel van examina, bij dat besluit geregeld. *f.* Dat het Hooger Onderwijs tot hiertoe niet genoegzaam in verband is gebragt met de behoeften der maatschappij, en *g.* De ontoereikende hulpmiddelen ter dienste van het Onderwijs.

III. Als middelen die, behalve eene doelmatige wet op het Hooger Onderwijs zelf, zouden kunnen worden aangewend om eene behoorlijke Akademische vorming en ontwikkeling der studerende jongelingschap te verzekeren, zijn, naar het oordeel der Commissie, te noemen: A. Goede wetten op het Lager en Middelbaar Onderwijs. B. Eene stipte, naauwlettende uitvoering der Wetgeving op het Hooger Onderwijs, voor een gedeelte gelegen in het in werking brengen van goede reglementen. C. Uitbreiding der materiële hulpmiddelen onzer Hoogescholen, te welken aanzien de Commissie veel verwacht van de steden en provinciën waar de Universiteiten gevestigd zijn. D. De aanmoediging van kunsten en wetenschappen in het algemeen, en de bevordering der studiën van hoogleeraren en studerenden in het bijzonder.

«Het zij ons vergund, (dus leest men ten slotte) dit ons verslag te besluiten met den opregten wensch, dat het Uwe Majesteit gelukken moge eene Wetgeving op het Hooger Onderwijs tot stand te brengen, die heerlijke vruchten kweeke; en dat het nageslacht, over de geschiedenis van onzen tijd een regtvaardig oordeel vellende, de Regering van den derden *Willem* als een tijdperk kenschetse, luisterrijk door den bloei van Kunsten en Wetenschappen."

MAATSCHAPPIJ TOT LENIGING EN OPBEURING DER BEHOEFTIGEN DOOR HET VERSCHAFFEN VAN WERK, gevestigd te *Breda*, onder de hooge bescherming van Hare Majesteit Mevrouw de KONINGIN-MOEDER der Nederlanden.

Het Bestuur der opgemelde Maatschappij heeft de eer bij deze ter kennisse van de geëerde Inschrijvers en verdere begunstigers dezer Weldadige Inrigting te brengen, dat de eerste uitgifte van grondstoffen ter verwerking door de behoeftigen, wederom te dezen jare zal aanvangen op *Woensdag den 5 dezer*, des voormiddags ten 10 ure, in het lokaal der Maatschappij, en dat daarmede voorts gedurende den winter telken *Woensdag voormiddag* geregeld zal worden voortgegaan.

Even als in vorige jaren worden alzoo de bovenbedoelde Inschrijvers bij deze verzocht, om, op den voet als bij de Inschrijvingslijsten werd bepaald en alzoo in verhouding tot het bedrag der Inschrijving, een of meerdere schriftelijke bewijzen van aanbeveling af te geven aan die behoeftigen, als welke door HunEd. tot eenigen geschikten handen-arbeid (meerendeels vrouwelijk-, schoen- of kleedermakers-werk) in staat worden geacht en daaraan het meeste behoefte zullen hebben, aan welke aanbevelingen steeds door het Bestuur, zooveel immer doenlijk, gevolg zal worden gegeven, tenzij onverhoopt eenige der aanbevolene personen ten eenenmale ongeschikt mogten worden bevonden tot het behoorlijk verrigten der werkzaamheden, welke het opgemeld Bestuur zich in staat zal zien aan hen op te dragen.

BREDA, den 1. December 1849.

Namens het Bestuur voornoemd,
C. PELS RIJCKEN, *Voorzitter.*
J. A. VAN DER BURGH, *Secretaris.*

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.
Van 25 Nov. tot en met 1 Dec. 1849. 7 mann. 8 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.
Van 25 Nov. tot en met 1 Dec. 1849. 3 huwelijken.

STERFGEVALLEN.
Van 25 Nov. tot en met 1 Dec. 1849. 5 mann. 5 vrouwel. geslacht.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 30 November.

TARWE prijshoudend: 130 ℔ ord. b. Poolsche *f* 274; 130, 131, ℔ bovenlandsche *f* 225, 232.

ROGGE iets hooger verkocht: 125 ℔ Pommer *f* 140; 123 ℔ j. Hanover *f* 135; 122 ℔ j. Norder *f* 130; 128 ℔ Pruiss. *f* 140.

GERST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT hooger verkochs: 120 ℔ Gooische *f* 150.

KOOLZAAD: Zeeuwsch 67 P. vl.; op 9 vat in Nov, en Dec. 71 P. vl.; April 71 P. vl., Sept. en Oct. 1850 63 P. vl.

LIJNZAAD zonder handel.

RAAPOLIE, dadelijk in een doen, op levering in den beginne hoog gehouden; op 6/w. *f* $43^{3}/_{4}$; Vlieg. *f* $42^{3}/_{4}$; Dec. *f* 42 à *f* 41; Mei *f* 43 à $42^{1}/_{4}$; Sept. en Oct. *f* $37^{3}/_{4}$ à $^{1}/_{2}$.

LIJNOLIE flaauw, op 6/w. *f* 32; Vlieg. *f* 31.

HENNEPOLIE; op 6/w. *f* 39; Vlieg. *f* 38.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 31. NOVEMBER 1849.

Het Nederl. Mudde Tarwe Jarige	van *f* 7,20	tot *f* 8,20.
Het dito dito Tarwe (Nieuwe)	» » 0,00	» » 0,00.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» » 4,25	» » 4,50.
Het dito dito Rogge (Oude)	» » 4,25	» » 4,50.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00	» » 4,30.
Het dito dito Boekweit	» » 0,00	» » 3,90.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,16.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.		» 0,16.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» 0,25.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,23.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,60.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00	tot *f* 1,80.
Het 1000 Eiken Telhout		» 2,60.
Het 1000 [illegible] Hout		» 2,00.
De kar Spaanders		» 2,85.
De » Struiken		» 2,80.
De 100 Mutsaard		» 3,50.

TWEE HONDERD NEGENDE STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

7e Trekking. Nos. 9458, *f* 1500; 12,377, *f* 1000.
e —— Nos. 11,364, *f* 10,000; 5230, *f* 5000; 11,744, *f* 1500; 14,057, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS waren gisteren (30 *November*) de fondsen genoteerd: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $53^{15}/_{16}$, $54^{1}/_{4}$, $53^{15}/_{16}$; 3 pCt. $63^{1}/_{2}$, $^{3}/_{4}$, $^{1}/_{2}$; 4 pCt. $83^{1}/_{16}$, 83; O. Ind. Leening 4 pCt. $82^{1}/_{4}$, $^{1}/_{2}$; Amort. Syndik. $3^{1}/_{2}$ pCt. $83^{3}/_{4}$; Handelm. 168; Aand. Rijnspoorweg $83^{3}/_{4}$; Belgie $2^{1}/_{2}$ pCt. $45^{3}/_{8}$; Spanje Ardoins $13^{1}/_{8}$, $^{3}/_{16}$; dito van 510 p. st. $13^{1}/_{16}$, $^{5}/_{16}$, $^{1}/_{8}$; dito Onbep. St. 12, $12^{3}/_{4}$; 3 pCt. $36^{1}/_{2}$; 3 pCt. Binnenl à 6/m $27^{3}/_{4}$, $28^{1}/_{16}$, $27^{3}/_{4}$, Coupons Ardoins $8^{5}/_{16}$, $9^{1}/_{4}$; Fr. uitgest. $3^{9}/_{16}$; Portugezen te Londen 5 pCt. $35^{1}/_{8}$, $^{3}/_{4}$, $^{1}/_{8}$; Id. 4 pCt. $36^{1}/_{2}$, $37^{1}/_{8}$, $36^{9}/_{16}$, Rusland 5 pCt. $104^{3}/_{4}$; 4 pCt. bij *Hope* $84^{7}/_{8}$; Id. bij *Stieglitz* $83^{1}/_{8}$, $^{9}/_{16}$; Polen Aandeelen $142^{3}/_{4}$; Oostenrijk Metall. 5 pCt. $82^{1}/_{4}$; Id. $2^{1}/_{2}$ pCt. $42^{3}/_{4}$, $^{13}/_{16}$; N. Metall, $87^{1}/_{8}$; Fr. Oblig. 3 pCt. $52^{1}/_{8}$.

Advertentiën.

Op *Vrijdag den* 14. *December* 1849, des morgens om 9 ure, ten Huize van A. TEMPELAARS, in den *Doelen*.

26 Percelen HOOI- en WEILANDEN, in den *Willemspolder*, benevens 26 Percelen ZAAILANDEN, allen gelegen onder *Oosterhout*.

De Konditiën van Verpachting kunnen van heden af, dagelijks, ten Kantore van den Rentmeester, gelezen worden, bij wien, zoo mede bij de Boschwachters nadere informatiën te bekomen zijn.

Oosterhout, den 26. October 1849.

De Rentmeester voornoemd,
BERMAN.

, J. VAN GINNEKEN, Notaris te *Teteringen*, zal, ten verzoeke van zijn principaal, op *Donderdag den* 6. *December* 1849, des avonds ten 5 ure, in het Koffijhuis van de Erven BEEKMANS, op de Markt te *Breda*, in het openbaar

OPVEILEN:

1° Koop. Eene HUIZINGE, bestaande in TWEE VOORWONINGEN en eene ACHTERWONING met TUIN en ERVE en het mede-gebruik van den GANG, westwaarts daarneven, staande en gelegen op de noordzijde van de Boschstraat te *Breda*, D, N°. 292 en 293, Kadaster Sectie B, N°s. 250, 251 en 252, ter grootte van 1 Roede, 72 Ellen.

Aan te vaarden in gebruik met 1°. November 1850, als zijnde tot dien tijd Verhuurd te zamen voor *f* 146.—.

2°. Koop. TWEE ACHTERWONINGEN met STAL, SCHUUR, MOESTUIN en ERVE, staande en gelegen in en achter voorschreven Gang, naast de Achterwoning van de 1°. Koop, met het mede-gebruik van Gang en den Weg door de groote Gang of Poort, oostwaarts hiertegen komende, Kadaster Sectie B, N°s. 253, 254 en 255, ter grootte van 7 Roeden en 71 Ellen.

Aan te vaarden in gebruik de Eerste Achterwoning met 1°. November 1850, en de Tweede of Hovenierderij met Moestuin, met 11 November 1854, als zijnde respectivelijk tot dien tijd Verhuurd te zamen voor *f* 110.—.

3°. Koop. Een HUIS met STAL en ERF, staande en gelegen aan de zuidzijde van de Boschstraat te *Breda* onder de Boompjes, gemerkt A, 635, Kadaster Sectie B, N°. 310 en 314, gedeeltelijk ter grootte van 69 Ellen.

Aan te vaarden in gebruik den 1°. October 1850, als zijnde tot dien tijd Verhuurd voor *f* 50.—, 's jaars.

4°. Koop. Een HUIS en ERF, staande en gelegen naast de vorige Koop, gemerkt A, 636, Kadaster Sectie B, N°. 309, groot 37 Ellen.

Aan te vaarden in gebruik 1 Januarij 1850, als zijnde Verhuurd voor *f* 40.—, 's jaars.

5°. Koop. Een HUIS en ERF, staande en gelegen in het Zwaanstraatje, gemerkt D, 212, Kadaster Sectie B, N°. 150, ter grootte van 36 Ellen.

Aan te vaarden in gebruik met de Betaling der Kooppenningen, als zijnde Verhuurd voor *f* 0.80, 's weeks.

Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van gemelden Notaris.

, VERKOOPING van Gezaagd HOUT, BOOMEN, EIKEN- en BEUKEN TALHOUT, MUTSAARD, SPAANDERS, enz., enz., benevens eenige welgemeste VARKENS, op *Zuilen* te *'s Princenhage*, op *Maandag den* 3. *December*, des voormiddags 9 ure. — Alles aldaar voor een ieder te zien.

Zegt het Voort.

KONINKLIJKE MILITAIRE AKADEMIE.

De RAAD van ADMINISTRATIE van gemelde AKADEMIE, zal, op *Dingsdag den* 4. *December* 1849, des middags ten 12 ure, in de Manége aldaar, PUBLIEKE VERKOOPING houden om *contant geld* van **TWEE RIJPAARDEN**, welke voor de dienst der Manége ongeschikt zijn bevonden.

Breda, den 30. November 1849.

, K. H. BODE, Notaris te *'s Princenhage*, zal, publiek

VERKOOPEN:

Op *Dingsdag den* 4. *December* 1849, voormiddags ten 10 uur, ten Herberge van J. F. BRUIJNZEELS, in *de Bellevue* onder *'s Princenhage*, 10 Kavels EIKEN BOOMEN, staande op *den Heuvel* onder *'s Princenhage*, aanwijzing door C. VAN HAPEREN, aldaar.

Op *Woensdag den* 5. *December* 1849, op de Hoeve *Gageldonk* onder *'s Princenhage*, voormiddags ten 10 uur.

4 Kavels EIKEN BOOMEN.
6 » KANADASCHE BOOMEN.
1 » WILLIGEN BOOMEN.

Aanwijzing bij den Huurder A. NUYTEN, op *de Hoeve*.

Op *Woensdag den* 12. *December* 1849, voormiddags ten 10 uur, in de Herberg *de Zwaan*, bij G. MOL te *'s Princenhage*.

14 Kavels Zware EIKEN BOOMEN.
4 » MASTE BOOMEN.
7 » BEUKEN BOOMEN,

staande op de Stede op *de Rith* onder *'s Princenhage*, behoorende M. LIPS, door wien aanwijzing zal gedaan worden.

BEKENDMAKING.

Mr. F. R. VAN NAERSSEN, Notaris te *Breda*, zal, ten verzoeke van zijne Principalen, op *Maandag den* 10. *December* 1849, des voormiddags ten 10 ure, in het Park het Valkenberg te *Breda*,

PUBLIEK VERKOOPEN:

Verscheidene Kavels zeer Zware BEUKEN-, IJPEN-, OLMEN- en EIKEN SNOEITAKKEN, HAKHOUT, MUTZAARD, BRANDHOUT enz.

Alles behoorlijk Gekaveld, *drie dagen* te voren, ter plaatse voornoemd, voor een ieder te zien.

Derde Zitdag tot Finalen Verkoop van het
HOF VAN HOLLAND.

Mr. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, op den 11. *December* 1849, des avonds te 7 uren, in het Koffijhuis *het Hof van Holland*, te *Breda*, aanbieden finaal te *VERKOOPEN:*

Het Koffijhuis, *het Hof van Holland*,

Kadaster Sectie D, N°. 482, ter grootte van 8 Roeden, 10 Ellen.

Ingezet op f 7000,—.

Zegt het Voort.

, Mr. L. BEENS, Notaris te *Breda*, zal, op *Donderdag den* 13. *December* 1849, in het Logement van den Heer J. C. KUIJPERS, te *Terheyden*, en op *Donderdag den* 27. *daaraanvolgende* in dat van Mejufvrouw C. P. VAN LOMMEL aldaar, telkens des voormiddags ten 10 ure, in het openbaar OPVEILEN en finaal VERKOOPEN:

1°. Eene welingerigte **HEEREN-HUIZINGE**, voorzien van drie BENEDEN-KAMERS, schoone en gerieflijke KEUKEN, met WEL- en REGENWATERS-POMPEN, fraaijen KELDER, vijf BOVENKAMERS en grooten DROOG-ZOLDER, twee van weerszijde der Huizinge aangebouwde REMISEN, voor Koetshuis en Stalling, met ruime bestrate PLEIN en grooten TUIN, beplant met zeer vele weldragende VRUCHTBOOMEN en andere fraaije GEWASSEN; staande en gelegen aan den Grooten Weg van *Breda* naar *den Moerdijk*, in de Kom van het fraaije en aangename Dorp *Terheyden*, op een uur afstand van *Breda*, Kadastraal bekend onder Sectie G, N°s. 257 en 258, ter grootte van 16 Roeden, 70 Ellen. — Aan te vaarden in gebruik: gedeeltelijk bij het betalen der Kooppenningen, en voor het overige met 1 Mei 1850. — En

2°. Een nieuw opgebouwd **HUIS** (zijnde twee WONINGEN), **TUIN en ERF**, staande en gelegen als voor, bij den Molen, Kadastraal bekend onder Sectie C, N°s. 536, 537 en 538, ter grootte van 3 roeden, 61 ellen. — Aan te vaarden in gebruik met 1 Mei 1850.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris. — Brieven *franco*.

, Door P. A. REIJNDERS zal binnen weinige dagen verzonden worden de twaalfde aflevering, alsmede Titel, Inhoud en Carton, van de tweede halve Jaargang van het

VERGEET MIJ NIET.

Romantisch Tijdschrift voor 1849.

Terwijl heden is verzonden, Prospectus en Inteekeningslijst op de TWEEDE JAARGANG van dat Tijdschrift, hetwelk in 1850 zal worden uitgegeven, op dezelfde voorwaarden, onder den titel

DRENTHINA

OF

VERGEET MIJ NIET.

TIJDSCHRIFT, GEREDIGEERD DOOR

G. VAN SCHAICK,

onder medewerking van verschillende Letterkundigen.

Het zal alsdan bevatten eene verzameling van PROZA en POEZIJ, ROMANTIEK en HISTORIE, LEVENSBERIGTEN, BIJZONDERHEDEN en OPMERKINGEN op het gebied der LETTERKUNDE enz.

, Bij BROESE & COMP., te *Breda*, is van de pers gekomen:

LOF VAN DEN OORLOG,

OF

WEDERLEGGING VAN DE LEERSTELLINGEN

DER

VRIENDEN VAN DEN VREDE.

NAAR HET FRANSCH VOOR NEDERLANDERS BEWERKT.

Prijs 80 Cents.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.